

Retsplejerådet foreslår på denne baggrund at indsætte en regel i retsplejeloven om, at retten kan opfordre parterne til hver især at indlevere et sammenfattende processkrift.

Sammenfattende processkrifter skal efter Retsplejerådets forslag ikke erstatte den mundtlige forelæggelse og procedure, men muliggøre, at parterne under hovedforhandlingen i højere grad kan koncentrere sig om sagens afgørende faktiske og juridiske spørgsmål. En afgørelse på skriftligt grundlag uden afholdelse af en mundtlig hovedforhandling er en afgørelsesform, der er væsentligt forskellig herfra, og som Retsplejerådet som nævnt har overvejet særskilt, jf. nedenfor i pkt. 5.2.3. De sammenfattende processkrifter skal således ikke have karakter af en skriftlig procedure.

Der henvises til betænkning nr. 1401/2001 side 296-301.

5.2.2.3. Med hensyn til *forelæggelsen* (dvs. sagsøgerens indledende, sammenfattende fremstilling af sagens faktiske omstændigheder og de juridiske spørgsmål i sagen) har Retsplejerådet overvejet, om *oplæsning af det skriftlige bevismateriale* kan undlades eller i hvert fald indskrænkes til de mest centrale dele.

Allerede i dag anbefales det i den juridiske litteratur at være tilbageholdende med at kræve oplæsning af det skriftlige bevismateriale, idet det bl.a. anføres, at en henvisning til de steder, parterne vil påberåbe sig, og et passende resumé sparer tid og gør samme nytte som en oplæsning for den, der har arbejdet med sagen inden hovedforhandlingen.

Retsplejerådet finder, at sagsøgerens forelæggelse af sagen i overensstemmelse med retsplejelovens gældende ordlyd bør være kort. Sagsøgeren bør som led i forelæggelsen i refererende form gengive de relevante dele af sagens skriftlige beviser, hvorimod disse ikke bør oplæses hverken i deres helhed eller i væsentligt omfang. Derimod vil det være naturligt, at sagsøgeren som led i forelæggelsen oplæser særligt væsentlige dele af de skriftlige beviser, hvor det kommer an på ordlyden. Det kan f.eks. være centrale bestemmelser i en kontrakt eller de vigtigste spørgsmål og svar i en syns- og skønserklæring.

Retsplejerådet anfører, at rådets forslag for så vidt rummes af den gældende bestemmelse om afviklingen af domsforhandlingen (retsplejelovens § 365), hvor det ikke står, at skriftlige beviser nødvendigvis skal oplæses. Da der imidlertid foreligger en lang tradition for oplæsning af skriftlige beviser, foreslår rådet en udtrykkelig regel om, at oplæsning af skriftlige beviser kun finder sted, når der er særlig anledning dertil.

Forslaget ligger efter rådets vurdering i forlængelse af en udvikling, som allerede foregår i praksis i retning af at begrænse oplæsningen af skriftlige beviser.

Der henvises til betænkning nr. 1401/2001 side 293-294.

5.2.2.4. Retsplejerådet anfører, at *den mundtlige bevisførelse* under hovedforhandlingen i princippet kan koncentreres på to måder, dels ved en strammere styring af, at der kun føres beviser, som er relevante for sagen, dels ved anvendelse af forenkledte former for bevis, eksempelvis skriftlige parts- og vidneerklæringer eller forenklet syn og skøn.

Spørgsmålet om en strammere styring fra rettens side af bevisførelsen er en del af spørgsmålet om rettens materielle procesledelse, og der henvises herom til pkt. 5.2.4 nedenfor.

Skriftlige parts- og vidneerklæringer bør efter Retsplejerådets opfattelse benyttes som bevis i videre omfang, end det sker i dag. Retsplejerådet foreslår, at retten efter anmodning fra en part kan tillade, at der indhentes en skriftlig parts- eller vidneerklæring, når det findes ubetænkeligt. Herudover vil skriftlige parts- og vidneforklaringer ligesom i dag kunne anvendes, når parterne er enige herom, og efter omstændighederne hvis et vidne ikke (nu) kan afgive forklaring for retten.

Parter og vidner bør efter Retsplejerådets opfattelse ikke kunne pålægges at udarbejde skriftlige erklæringer.

Desuden bør det fortsat være sådan, at en part altid kan vælge at afgive mundtlig forklaring for retten, idet det bør respekteres, hvis den pågældende finder, at det har en selvstændig værdi at tale direkte til den eller de personer, der skal afgøre sagen.

Der henvises til betænkning nr. 1401/2001 side 294-296.

5.2.2.5. Retsplejerådet anfører, at det har væsentlig betydning for parterne, at *dommen* afsiges så hurtigt som muligt, og at det endvidere er vigtigt, at parterne så vidt muligt straks efter afslutningen af hovedforhandlingen får at vide, hvornår dommen forventes afsagt.

Retsplejerådet anfører, at de gældende regler om frist for domsafsigelsen i nogle tilfælde virker mod hensigten og fører til en senere domsafsigelse, end det var tilfældet, før de gældende regler blev indført (i 1997). Retsplejerådet har derfor overvejet, om det vil være hensigtsmæssigt at afskaffe fristreglerne, men Retsplejerådet finder, at fristerne trods alt også har haft en vis positiv betydning, og at en omformulering af bestemmelsen, således at fristerne forkortes og der mere direkte lægges op til, at dommen afsiges, når den foreligger, vil være at foretrække.